

Stadinojumus nem preti:

Zelgawā, Leclajā eelā N. 10; J. P. K. ...

Wafsa par stadinojumem:

8 lap. par sīhtu rakstu rindinu; pahrs- ...

Latwēschu Amises.

Isnahl weenreis nedela.

Wafsa, Zelgawā sanemat: par gadu 1 r. 50 l., par pusgadu 90 l.

Wafsa, pahrs wafsa presahot: par gadu 2 r., par pusgadu 1 r. 25 l.

Espebijija: Zelgawā, pēe Kantonsta un Biskopa lgeem, Leclajā eelā N. 7.

Redakcijas adrese: Zelgawā, Walles eelā N. 7.

„Latw. Am.“ war apstellet:

Zelgawā: Pēe Kantonsta un Biskopa lgeem, Leclajā eelā N. 7. ...

„Latw. Am.“ war apstellet:

Dihgā: Hoerschemelmana lga grahmatu bodē, Wehworu eelā N. 6; ...

71. gada-gahjums.

Muhfu semkopības algofchanas wihses.

Tulkojis ar autora atwehli S.

Dr. von Smolian, Ausfatmuischas dsimtunge, „Land- u. forstw. ...

Katra semkopības strahdneeka meesas spehti ir wina kapitala, un ...

Tahdi kalpi, kas us wefelu gadu dereti, ir tee dahrgakee; bet schis ...

Sirgōs paslahw katra faimneezibā prahms kapitala. Par peemehru ...

Kopfchana un strahdashana pēe un ar aishuhga lopeem un wifē darbi ...

strahdneekem, kuri us gadu waj ilgaku laiku ir dereti; jo tahdi, jif ...

Gada kalpi isfchirahs diwās dalās, proti: puifchi un meitas, ar loni ...

Mehs nu nahkam pēe otras fchirahs, tas ir pēe gada kalpeem ar deputati. ...

(Turpmat beļgums.)

No ahrsemehm.

Wahjija. Ihpafchi ezelā komissija preefch tautskolas likuma ...

Franzija. Awise „Temp“ fino, ka Franzija zerot, kopā ar ...

Spahnija. Spahnijas waldibas pretineeki tagad sparigi rihf- ...

Serbija. Austro-Ungarijas laifraksti isplata sinas pahrs deew- ...

No eekschsemehm.

No Pehterburgas. Apreeksēks Markewitschs Judōs esof is- ...

Paspahrnē.

Adams Bihde.

(Schorsha Editor's romans, if Anglu walodas tulkots no A. T.

(S. turpinajums.)

4. nodala.

Mahjās.

Zaur safu eeleiju tel strautinsh, pilns leetus uhdena. Pēe wina ...

Nama durwis ir atwehrtas, un wejiga feewa zaur winahm ffa- ...

„Nu, mans dehls,“ wina faziija, „pulfstienis ir septinās nofītis. ...

„Pabeidhis fahrku?“ Wisbete faziija, winam lihdsa nahkot un ar- ...

Adams nofarla dujmās. Ne wahrdā nefazijis, tas nowilla ...

„No tu gribi darit, Adam?“ mahste jautaja pilna nemsra. ...

Adams, loti fapilhis, eegahja darbniā. Wet mahste nometā adilli ...

„Wai paleel!“ Adams errigi issauzahs, atrahwa fawu rofu atpa- ...

„Wet tu tadshu newari pasteiht fahrku.“ Wisbete faziija. „No- ...

„Nē, nē, mans dehls,“ wina faziija, „tu ne-eest projam, nelauifsi ...

„Nē, nē, mans dehls,“ wina faziija, „tu ne-eest projam, nelauifsi ...

„Nē, nē, mans dehls,“ wina faziija, „tu ne-eest projam, nelauifsi ...

„Nu, mah!, beidseet reis raudat un waimanāt! Waj man jau ...

„Sinu, ka tu til zibitigi strahda fawu darbu, tā neweens jidš. ...

„Labaki dufmotees, nekā buht lehnām un flufam un kaut wifahm ...

Wisbete nedrihstēja wairs nefa faziit. Wina pēezechlahs un fauja ...

„Eij, Gip, eij!“ Adams faziija. Gips, pamandams halsē fkanā ...

Dukafschu

khrahshanas un aishdofshanas kafes walde uajaina wius schis bes...

generalfapulzi

10. Februari sch. g., pulstien 1188 preesch pubdeenas, Dukafschu pagasta nama.

Deenas fahrtiba:

- 1) Gaba-pahrestais par 1891. g. darbidu. 2) Rewidentu fnojumis par 1891. g.

Veeshime: Schi papulze taps noturata, faut ari statutis notetiais beedru stais nejanahstu.

Walde.

Митавское

ВСПОМОГАТЕЛЬНОЕ ОБЩЕСТВО

УТРОМЪ

въ субботу, 15-го февраля с. г., въ залѣ Цера:

маскераднй балъ съ роздачею премій.

Belgawas

palihdsibas beedriba

festdeen, 15. Februari sch. g., Fehra sahlz:

masku balli

ar prehmiju idalishanu.

Jenas: Beedru kungem 60 tap., wiuu dahmahm 40 tap.; nebeedru kungem 80 tap., wiuu dahmahm 60 tap.

Var sinu.

Semkopibas rakstu

ihpafchu nowilkumu, lahdsam, io hopy ar awisi tushit ap...

„Latweeschu Aw.“ administracija.

Atkalpahrdewejeem

Baknu tabaku

pa 50 waj 100 mahzjin., apafsch tagabe...

Schaulu tabaku,

pa 50 waj 100 mahzjin., apafsch tagabe...

J. Gottharda tabakas magastina,

Jelgawa, statolu cela № 12.

behruu faxehejeja.

Lamdeht top ehfaminetias behruu faxe...

Zehres muishca,

par 5 rubleem par latru, Dferama...

Zauns zilweks

halkstiuu sribhetajs wekte weetu. Bee...

Wahjas

no brifwas rotas wistufala laika ir i...

Zauns zilweks

halkstiuu sribhetajs wekte weetu. Bee...

Wahzas

no brifwas rotas wistufala laika ir i...

Zauns zilweks

halkstiuu sribhetajs wekte weetu. Bee...

Kurfemes kreditbeedribai ir lahgtis:

- 1) No Altes Berfemneel is Walles - krahshanas-lahdes sismi uf augleem Lit. D. № 24346, no 600 rubl. no 10. Septembra 1886 g., dotu Jusei Berfemneel is Walles, ar fuponeem preesch 1. Maija 1892. g. u. t.;

- 2) no mahstina kunga W. Belwahata - krahshanas-lahdes aishdofshanas sismi no 10. Aprila 1890. g. № 19294, O. A. № 1522, dotu pahr aishdofshanas summu no 900 rubl.;

- 3) no Th. Wischoffa kunga - krahshanas-lahdes aishdofshanas sismi no 17. Janwara 1890. g. № 19171, O. A. № 1139, dotu pahr aishdofshanas summu no 360 rubl.;

- 4) no Jana Blahwa Puknes kunga is Stokas - krahshanas-lahdes sismi uf augleem Lit. D. no № 38252 sish 38255 incl. a 100 rubl. no 29. Julija 1891. g., dotas Janim Klahwum Puknem is Stokas, ar fuponeem preesch Maija 1892. g. u. t.;

- 5) no ishtena walsh-padomnecha Jallan de la Croix kunga - krahshanas-lahdes sismi Lit. D. № 24966, no 100 rubl. uf augleem, no 19. Janwara 1887. g., dotu Kofalijai von Tieden jannandset, ar norafstu, ta wina to nodod ihsijmaschanas paghetatam;

- 6) no Dobeles aprinka XIV. ezirina pagasta teefas (Wes-Platones) - krahshanas-lahdes sismi uf augleem № 65980, no 100 rubl. no 14. Julija 1886. g., dotu Andreja Allena aistahat mantibai;

- 7) no Jagna Engura kunga is Sodas - krahshanas-lahdes sismi uf augleem Lit. D., ar fuponeem preesch Maija 1892. g. u. t.;

- 8) no Aleksandera Chielemana kunga - krahshanas-lahdes sismi uf augleem Lit. D. № 38078, no 1000 rubl. no 19. Junija 1891. g., dotu Kofalim Aleksanderam Chielemana kungam, ar fuponeem preesch Maija 1892. g. u. t.;

- 9) no Roberta von Herka kunga - krahshanas-lahdes sismi uf augleem № S1081, no 15 rubl. no 7. Dezembra 1889. g., dotu Donatam Suchniwicigam is Kaldabrunas;

- 10) no Swahrdes-Berklinu pagasta wahdchm - I. uf Swahrdes magastinas kapitula wahda: a) krahshanas-lahdes sismes uf augleem Lit. D., ar fuponeem preesch Maija 1892. g. u. t.;

- II. uf Berklinu magastinas kafes wahda - krahshanas lahdes sismes uf augli augleem: № 43956, no 27. Februa 1880. g., no 22 rubl. 90 tap., № 47234, no 1. Februa 1881. g., no 42 rubl. 50 tap., № 54947, no 1. Maija 1883. g., no 27 rubl. 10 tap., № 64569, no 30. Aprila 1886. g., no 30 rubl. - tap., № 68810, no 24. Aprila 1887. g., no 10 rubl. - tap., № 72135, no 11. Janwara 1888. g., no 6 rubl. 88 tap., № 72136, no 11. Janwara 1888. g., a 100 rubl. - tap.;

- III. uf Swahrdes pagasta kafes wahda - krahshanas-lahdes sismi uf augli augleem: № 78172, no 26. Aprila 1889. g., no 28 rubl. 55 tap., № 79449, no 20. Junija 1889. g., no 9 rubl. - tap., № 83192, no 7. Maija 1890. g., no 30 rubl. 62 tap., № 90340, no 16. Oktobra 1891. g., no 4 rubl. 50 tap., un krahshanas-lahdes sismi titai uf augleem Lit. D. ar fuponeem preesch Maija 1892. g. u. t.;

Rihgas rikschbrauzeju beedriba.

Streeschanahs notiks

swehtdeen, 9. Februari 1892. g.,

sem fetoscheem nofazijumeem:

No beedribas 110 rbl., - no teem 75 rbl. pirmam, 20 rbl. otram, 10 rbl. tresham un 5 rubl. zeturtam sirgam. Weenigi no semneekem, Baltijas gubernas audsinatem sirgeem, paschu peederscheem un braukteem. Braufschanas garums 3 werpes. Auletischofchanu nestaita, 16. lehzeens teel eewehrotis.

Sirgi, fuzi pee streeschanahs peedalahs, japeeteiz lihds 6. Februarim 1892. g., plkst. 6ds wakarā, Brahtu Kamarinu tgu bankas we...

Par fawu sirgu peederumu japenešs pagasta aptežiba. Špafschneeta wahrds, sirga aprastischana, ta ari brauzeja un ihpafschneeta peederscha na femneeku lahrtai. [80]

„Latweeschu Awises.“

„Latweeschu Awises“, kas 1892. gadā eesahstufschas fawu 71. gada-gahjumu, no wischem Latweeschu laifratsteem ir tals, kas ar wezato pa-audsi stajw wistuwatā un dšhwatā sakarā un turklahst jo ruhpiגי eewehro jaunlaifu usdewumus un jaunahs pa-audses wajadstibas. Ta tad „Latweeschu Awises“ ir ishtenahs widutajas starp wezo un jauno pa-audsi un tamdeht ari der ihpafchi teem, kas pilsehtās un zitu tautu starpā dšhwodami, ar fawu tehnu garigo dšhwio un Latweeschu femneeku bufschanašm grib palikt sakarā.

Zenstees uf preeschu pa taisneem zeelēm, buhwet, ne wis noyleht un fawostit, ušturet, to, kas labs un wehrts, ta palee, Latweeschu tautas garigo un laizigo labumu pehž eespehjad kopr, meeru un labu fatifsmi starp muhsu dahrgahs dšwintenes eesdšwimotajeem un tizibās brahchem štipinat un ušturet: - tas ir tas darbs, to „Latweeschu Awises“ few spraudufschahs par mehrti un swehtu usdewumu. Winas pasneed:

- 1) Gewada rakstus, fuzi pahrspreesch wisadas bufschanas un notifikumus no wispahriga swara; 2) sinas no eesfchsemehm un ahsfsemehm; 3) ahsfides un padomus teefas teetas, kuzus muhsu swepriahs adwolatā bod; 4) stahstus un wisadus shtkumus sawā „Wapahrne“ jeb fetetonā; 5) peclikumu ar fagerejumeem pahz basnizus un skolas leetahm; 6) peclikumu preesch semkopibas un fainneezibas leetahm, kuru apgahdā jitreisejais Sahtu semkopibas skolas direktors Sintenis'a tgs; 7) laifratstu apfstatu, fuzi ihpafchi deenas awisdu eewada raksti pehž patecfibas ar jo ruhpiגי beparsteijibu teel aštahstii un pahrspreesti; 8) „grahmatu gadu“ jeb kritikas pahz jaun-ufdotahm grahmatahm.

Starp kahrtigeem lihdsstahdneekem eeneem pirmo weetu mahz itaji, školotaji un isghitoti semkopji. Stahstu nodala shogad pasneed: slaweno Schorfcha Ellio'a romanu „Adams Bišde“ (is Anglu walodas tulkotu), „Dantes gahjeenu zaur elli“ un žius daihliteraturas rafhohjumu.

Wakfa ir: pahz pahu peesufhot - 2 rubl. par gadu, 1 rubl. 25 tap. par pušgadu. - Jelgawā fanemot - 1 rubl. 50 tap. par gadu 90 tap. par pušgadu.

Apstellejumi peesufhami eespedijai sem schahdas adreses: „B. ekspediciju gazetis Latwju Awises w r. Mitawy, Reelajā cela № 7.“

Rihgā war apstellet: Hoerfchelmane tga grahmatu bodē, Wehweru cela № 6, Gaedera drufatawā, Palejias cela № 3 un J. G. S. Kapteina tga grahmatu bodē; Reepaja: Emilia Boegedinga grahmatu bodē, pee turgus platsfca; Kuldigā: Dr. Weshorna tga grahmatu bodē; Talsfōs: Diefchmana tga un Towa tga grahmatu bodē; Wauffā: Steina tga apteretā un Ed. Drengera tga bodē; Dobecl: J. Dawidofska tga bodē; Saldū: Stepermana tga grahmatu bodē; Walmeerā: Teya tga grahmatu bodē; Walfā: M. Kubofija tga grahmatu bodē. Sludinajumi. Tamdeht ka „Latweeschu Awises“ ir wiswairak lafistais Kurfemes laifratstis, wiuu sludinajumi atrou wisleelalo isphapstichanu.

„Latweeschu Awisdu“ administracija.

Zeenijamai publikai padewigt finoju, ta atkal uf fawu pahra firmu turgos, Wisfadas

manufakturprezes

pahrdodu par wislehtalohm zenahm. - Par peemeeru: winas schtas, schtot par 1 rubli defmit olefchu, puslinu 13 olektis par rubli un dahrafi u. t. t. - Zabat top ari wihf semas schtas par fabritas zenahm teel pahrdoti. Kupat ari fahnehmahm aushamos kokwilnas schhejwinus wihōs numurōs. Ar angltzeenibu

Dr. Rabinowichs, Saldū, Kurina nama.

№ 16. Wislehtakā

!!pahrdofchana!!

Luhdsu, nahzet un pahrelezinajates no wehl nedstedeht lehtahm zenahm par dabnu rudens un semas mantelēm, Dahmu jahahm, ar fahsteteem igreinojumeem, is dubelstosa un watereti. Jarius un flanelus preesch kleitahm un oderehm, ta ari odereetas Behterburaš gumijas galofschas, mufes, baretes u. t. t.

S. N. Gottlieb's,

Jelgawā, Reelajā cela № 16.

Wifās grahmatu bodēs dabonamas: Dšhwibas skola no D. Junte, Behtemes pilsehta mahz taja. Latweeschu walodā pahrzelta no S. Lieventhal. Rakfā 20 tap.

Brahti Amerikā.

Schahis preesch wezeem un jaumeem. Latwifki pahrzeltis no G. Rawing. Rakfā 12 tap.

Oberona taure.

Jauka pahzajina ar feshahm toti fahstahm pehriju bilchem un bishchahu wahku. Rakfā 60 tap.

Seltinsh.

Jauka pahzajina ar feshahm toti fahstahm pehriju bilchem un bishchahu wahku. Rakfā 60 tap.

Norwegu un Skotu

tauflu filkes

dabonamas pee

S. Heilsberga,

materiālu un pehriju preeschu weifalā, Jelgawā, pee turgus, blafam apteekai.

№ 23. Par

eewehrofchanu!

Wes konturenzes!

Wislehtaki top pahrdotas wifadas rudens un semas manufaktur- un modes prezes, ta ari semas manteli, kunga drehbes, Warfchawas kurpu prezes, mufes, krahjai, baretes un Behterburaš gumijas galofschas.

Warfchawas magastina,

Jelgawā, Reelajā cela № 23, pretim realkotai.

Egreima Salofshna un dehta

buhwmaterialu krahjuma, Jelgawā, Diefshketa cela № 5, preti jaunajam zeetumam, pehrt

behresa, alfschua un farkana un bal-ta skabbarfcha klutshus, ofola, ofcha un leepas balkus par augstafahm zenahm.

Bakās mifas, ušbeni nowahritas, pehž isshahās, un schelbrimis ar beenu waj kreimu un zuturu fatafstis, ir wehligis un lehts dšwreens. Schahs mifas par lehtu mahku dabonamas fatrā materiālpreschu weifalā un pee S. Schablomsha tga Jelgawā, apafsch stolonadeem. [1412]

Tirdfneeziba.

Rihgas labibas un rafchojumu turgus. Pahz schetenes labibas turgu wehl nekahdu pahrgroftichanos newar fnot. Pirzejeem truhst patifschanas uf pirtichanu un pahrdeweji aturahs. „B. W.“

Wabibas un pretfchu-turgus.

Table with 4 columns: Item, Jelgawā, 4. Februar, Price 1, Price 2. Items include: 1 buhru aweschu, 1 rublu, 1 meechu, 1 purraimu, 1 auhu, 1 ftauu, 1 tarufetu, 1 birtawu jecna, 1 pobu jupeja, 1 birtawu balahs jahis, 1 tartanahs jahis, 1 muzi fāru, 1 birtawu linu (irona), 1 (brahta), 1 muzi linfektu, 1 aht behru mallas (7 pehd.), 1 egu mallas (7 pehd.).

Wirfchas finas.

Reepaja, 3. Februari 1892. Studji: 120 mahz., Gollandijas, - tap. par pudu. Kušas: Warfchawas, laba prege, - tap. par pudu. Rehtanajas: laba prege, - tap. par pudu; gaurmehta zena - tap. par pudu. Meechji: laba prege, 84-90 tap. par pudu, Ehdama meechi: 78-82 tap. par pudu. Sinfchijas: Wefchu, 151 tap. par 7 mehreem, un ftepu 148 tap. par 7 mehreem. Grik: - tap. par pudu. Ehdama firi: 96 tap. par pudu.

Wehrtpapiru kurfi.

Table with 2 columns: Item, Price. Items include: II. austrum. aifteen., III. austrum. aifteen., 4% eefschem. aifl., I. prehmiju bh., II., III., 50% Chartow. fshingr., 50% Winas, 50% Kurfemes fshu-gr., 1 imperial., 1 pusimperial.

Semkopiba un fainneeziba.*)

Dabafbrufāšana, aifātrata.

Peefihmes peec Heiffiga kunga padomeem preefšā linfopibas weizinafšanas.

Kā atbilde uf weefhūli, kuru mums Grahwifā kungs peefufhijis.

Uf „Latweefchu Awifchu“ pagahjufā gada 40. nummurā no mums pafneegto fimojumu pahr „linfopibas weizinafšanu“, kā to linfopibas pamahjitājs Heiffiga kungs Tefhrpats Baltijas nedelas raftā eewehlejis, efam dabujufchi pretraftu no Grahwifā kunga, Walles pagasta Grahwifchu mahju fainneeka, pee Jaunfelgawās, kuru tīkai tagad warejahm eewehrot, tamdeht ka papreefchu gribejahm aplaufūhinātees, kā pahr ſcho Heiffiga kunga raftēnu „pahr linfopibas weizinafšanu“ domā wehl tablakās aprindās, ihpafchi tee ſemfopji Widsēme, kuzi loti plafchi nodarbējahs ar linfopibu. Tagad nu efam dabujufchi ſinat, ka ari tur dafchā ſinā naw weenis prahtis ar Heiffiga kunga padomeem.

Grahwifā kungs ihpafchi waino Heiffiga kunga pamahjibu pahr linu iſfehfšanas laiku un ſtiprumu, kā ari wina rihlofšanas pa linu plufhfšanas un tablakās apftrahdafšanas laiku.

1. Wiſpahrīgi nepretojahs linu agrai iſfehfšanai, proti jau Maija eefahumā, ne wiſ tamdeht, ka baidītos no apftrahdafšanas zaur wehlahm naktis-falnahm, jo lehnis fāls no 2 lihds 3 grahdeem nefe nekaitē linu ſtahdeem, bet tīkai tapehjs labpraht nefehj tīk agri, ka agrejo linu plufhfšana un tablakā apftrahdafšana ſafriht kopā ar labības plaujās pirmajeem, ſpeedigajeem darbeem. Wet tai ſinā wiſi ſafratigee linu lophei ir ar Heiffiga kungu weenis prahtis, ka agrejee lini iſhdod ſmalnūs un ſtingrafūs ſtahdūs, nekā wehlaje lini, ihpafchi, kad tos beeft iſfehji.

2. Kās uf iſfehfšanu ſihmejahs, tura 4 pudūs, kā Heiffiga kungs eewehl, ari pa daudf; wiſpahrīgi iſfehji 1 mefru linu uf puhra-weetas, tā tad ſtarp 2 1/2 lihds 3 pudeem, tamdeht ka beeft ſtahwofchi linu ſtahdi atihfita maſaf blakus-ſteeburu, un tā tad, tos wehlah apftrahdajot, no teem tīk daudf nepalaudē, nekā no reti ſtahwofcheem lineem, kuzi wairaf fahnūs iſplatahs, daudf blakus-ſteeburu dabon un nekad ne-iſhdod tīk ſmutūs, garūs ſtahdūs, nekā lini, kuzi ſtahw beeft un wairaf ſteepjahs garumā. Kad raugahs uf linfehflu augfajahm zenahm, tad gan ir labaki, kad ſehj retaki, tā apafsch 2 pudeem uf puhra-weetas; bet abas leetas kopā, proti pehru no daudf ſehklahm un tamlihdsās ari garūs, wiſlabafkos linūs, newar wiſ eeguhf, un tamdeht tura widejo zelu par pareiſako, proti iſfehji 1 mefru linfehflu uf puhra-weetas.

3. Trefchājā punktē, kuru Grahwifā kungs waino, winam peefriht; linu ſteebureem ļauj tīkai ihfu laiku lokauf pafchuhf, nodauſa ahtri ſehklas un tad paſteidsahs, un, zif drihs ween eefpehjahs, eemehtf, kamehr uhdens wehl ir peeteefofchi ſlīts. Agrejos linūs mehrjejet, ari pee mums uhdens wehl buhš 15 grahdu ſiltumā; turpreti wehlajos linūs mehrjejet, gan wairs nē.

4. Linūs ſchahwet rīdā, tā gandrīhs wiſpahrīgi mehdif rihlo-tees Baltijas gubernās, un kad tas prahtigi, ne wiſai leelā ſarfūmā, noteef, tad tas loti atweeglina linu tablakā apftrahdafšanu; bet tab-

*) Šehis nobatas apgahdatājs ir bijūſchais Wez-Sahbes ſemfopibas ſkolās direktors jeb preefchneets, Sintenē a ſah, kas tagad bihwo Rihgā, Seelajā Rehimu eētā Nr. 13. Tomdeht tee, kas ſemfopibas leetas wehlahs padomus un atbihdes dabūt zaur muhju laifrafču, ſawas wehstules war Sintenē a ſkam ſem minēhās abrefes tairni peefufhiti; tad buhš maſaf uſtwāweehšanas, Jautafšanas un padoma prahtīghas, ja tabs ir prahtīghas, arweenu pehji eefpehjahs ſchūn lapā tīk eewehrotās un atbihdes ar ihjeem wahrdēem pafneegās.

fchu tai ſinā wiſi ſafpratigi linu lophei ir ar Heiffiga kungu weenis prahtis, ka ſaulē ſchahweti lini, kā to ahfjemēs war iſdarit, iſhdod wiſ-labako preji. Wiſadā ſinā ir pateefiba, ka Wezjīā, kur linfopiba ſtahw uf wiſangfakā pafahpeena, uhdenti mehrzetos un ſaulē ſchahwetos linu ſteeburūs wehl weſelu gadu uſglabā ſaufās tehpās un tad tīkai apftrahdā tablaku, tamdeht ka ir atradufchi, ka tā rihlojotees, dabon wiſ-fmutafkos linūs, kās ir gāfchi, un tīk mihfīti tā ſihde. Lini, kad tos tīkai drufku leelakā ſiltumā kaltē, arweenu dabon tumſchu krahfu, un naw ari wairs tīk mihfīti. Waijadſetu gan iſmehginat, labā laikā daku no noplufhtajeem lineem ſaulēs ſiltumā ſchahwet un tad tuhli apftrahdat, waj tos wehl weſelu gadu labi uſglabat.

Beidsot wehl ſchē peefihmejam, ka mums loti patizis, ka Grah-wifā kungs muhs uſmudinājis, aprunātees ar ſafratigeeem linu lopheem, un tā tad wairakās ſwarīgās weetas Heiffiga kunga padomus pahr „linfopibas weizinafšanu“, kās gan ahfjemēs ir iſdarami, bet preefch muhfu klimata neder, eſam warejuſchi pahr labot.

Sintenīs.

Sehju iſfeemofšana.

Seemas ſehju iſfeemofšana jeb pa daſai iſnihtfšana noteef wiſ-ſtipraki ſtingrā, paſtahwīgā ſalā, waj ari nepaſtahwīgā ſeemas laikā, proti kad drihs falſt, drihs atkal atlaifchahs un leetas lihns. Wina paſtahw eefch tam, ka ſtahdi waj nu noſalft, waj, ſalam un adrehgim ahtri mainotees, teel iſwillkti uf augſchu, kā ſteeburu jeb ſalnu maſgē naw wairs ar ſemi apſegts, waj ka tee ſlapjumā, kās ir ſawee-nots ar leelu ſiltumu wehlā ſeemā jeb agrā pawaſarā, eefahl ſapuhf.

Bet wiſwairaf ſehjahs iſfeemo zaur noſalfšanu. Domehr atga-dahs ari gadi, kurdō ſalō labības ſtahdeem maſaf kaitējis, bet tee pret pawaſaru ir tīkufchi ſapofitati zaur „iſzelfšanu jeb iſwillfšanu uf augſchu“.

Jau ſlawenais A. Thaera kungs pahr ſchahdeem atgadījumeem tā iſfajjahs: „Stahdu iſwillfšana uf augſchu noteef pawaſarā, kad pa naktim falſt un pa deenahm kuhf. Pawaſarā ir ſeme wiſwairaf pilna uhdēna. Slapjā ſeme pa naktim zaur ſafalfšanu iſplechahs, un tā tad wina, pati zeldamahs, zel ari ſtahdūs lihds uf augſchu. Pa deenahm tad atkal kuhfſofchā ſeme ſafriht, bet neba wiſ ſtahdi wina lihdsi; tee paleek augſcham ſtahwot. Kad nu tas, ſalam un adrehgim mainotees, wairaf reiſu atkahretojahs, tad ſtahdūs beidsot pa-wiſam iſjeļ uf augſchu un ſafnes top plīkās.“

Thaerē ari domā, „ka ſafnes beidsot teel ſaploſitas“. Wet to newar wiſ fajiz; jo „uf augſchu iſwillkto jeb iſjelto labības ſtahdūs“ iſmeklejet, naw nekād atrahs, ka ſafnes buhtu bijūſchās ſaploſitas. Wet tam ari tā iſleekahs, ka labības ſafnes ir pa daudf ſihfitas un ſtaipigas, nekā tahs zaur iſwillfšanu uf augſchu waretu tīk ſaploſitas.

Salwence lihdselki pret labības ſehju iſfeemofšanu pehji wairaf peefihwojumeem un eewehroſchānahm ir ſchahdi:

1. Semi waijaga peeteefofchi un labi noſufinat, t. j. kur tahda noſufinafšana waijadſiga, waj nu tai ſinā, lai ſemi wiſpahrīgi pa-daritu ſahu, waj tīkai preefch tam, lai rudēns un ſeemas mirtumu nowehſtu. — Slapjā waj ſlahba ſeme iſhdod arweenu neſpehzigūs ſtahdūs; jo wina aiſkawē ſpehzigu eefafnoſchānos. Wet kad ſtahdeem bahrgaku ſeemu weſeleem buhš pahrzeeft, tad teem wiſadā ſinā wai-jaga buht ſpehzigeeem, ſtipreem. Pat ſoki ſtiprās ſeemās zeefch ſawas augfšanas ſinā ſlapjās weetas daudf ahtraki un leelaku ſlahdi, nekā ſaufās weetas.

tad domehr wina maſuleet' no tā bihjāh, un kad wiſch fajija: „Nu laideet mani meerā!“ — tad tā tuhli zeta fluju.

Tā tad ſtundas aigahja, kur wairaf nefas nebija dīrdams, kā tīkai pulſſera tiſſeſšana un troſtnis no Adama ſtrahdafšanas. Kad wiſch beidsot prahtja ſweji un lahſti uhdēna (alu dſehra tīkai ſweht-lōs), tad tīkai Wiſbete eedroſchinajahs fajiz: „Walarinas ir gatawas, ja gribi ehf.“

„Negaideet uf manis, memmir“, Adams fajija. — Dufmas bija pahrgahjuſchās, kamehr ſtrahdaja. — „Gahdafchu par tehwu, kad pahra-nahfō; laifam nepawifam nepahrnahfō ſcho nalk“. Man buhš weeglafi, kad ſinafchu, juhū gultā eſam.“

„Nē, nē, gaidiſchu Setu! Domaju, ka nu drihs buhš mahjās.“ Pulſſeniōs patlaban bija noſtīh dewinūs. Iphī pirms deſmitem durwis atwehrahs un Setō cenahja. Wiſch bija dīrdējis, darbnijā ſtrahdajam un jautaja: „Wai, mahf, kā tad tehws ſcho wakar tīk wehlu ſtrahdā?“

„Kās par tehwu? Waretu it labi ſinat, ka naw tehwa, kas ſtrahdā, ja galwa tew nebuhtu pilna ar ſpredeem. Kās zīts, kā tawō brahliō, gan wiſu padara? Nepahſtu neweena, kas winam buhtu kahdu darbu atnehmiō!“

Nu Wiſbete wareja brangi tā runat tablak; jo no Seta tā it ne-mas nebihjahs, un pahr wiau tad ari mehdia iſgahit wiſu ſawu dufmu ſchūti, ko bija aiſturejuſi, bihdameō no Adama. Setō wehl nefad ne-bija fajizis jebhadow afu wahrdu uf ſawu mahri; bet bailligi laudis jau arweenu ſawu ihgnumu mehdif iſlāfi pret lehņigeeem. — Setō, ne-meerigi apſtatidameō, bija eegahjis darbnijā un fajija: „Adin, kas nu ir notizis? Ko, tehws ir aiſmirſh ſafbrū?“

„Ja, brahlī, weza, labi paſhīama leeta! Wet eš dabufchu ſahfru gatarw“, Adams atbihdeja, aſis pazeldams un lihgimi paſtatidameō uf Setu. „Nu, kas tad ar tewi notizis? Waj eſi behdās?“

Setam aſis bija ſarfanas un ſeja ſlumiga. „Ja, Adin! Wet tahs ir behdās, kas japanēō, — nefe darit! Tad tu gan ne-eſi bijis ſkolā?“

„Stolā? Nē! Nu, ſchī ſtruhwe wehl war palift“, Adams fajija un turpinaja ahmarofšanu.

„Nu, laid mani ſlahf, un eij gulet“, Setō fajija.

„Nē, brahlī, grihu palift pee darba, kad to nu weenerēis eefah-jis. Palihdēſi man ſahfru aiſneſi, kad buhſchu gatarw“. Modinafchu tewi, kad ſaule lehſō. Eij, pa-ehd walarinas; bet aiſtaifi durwis, lai nedīrdu mahri runajam.“

Setō labi ſinaja, ka newareja Adamu nefad nowehſt no ta, ko bija reiſ apnehmeō, un tā tad ar apgehūtinatu ſirdi eegahja iſtabā.

„Adams nē ſumōſa naw ehdiō, kamehr pahrnahjis mahjās“, Wiſbete fajija. „Domaju, ka tu buhſi pa-ehdiō walarinas pee me-to-diſtu laudim?“

„Nē, mahf“, Setō fajija, „ne-efmu wehl ehdiō walarinas.“

ka kahdu rihf' tās krehſtā aiſees projam, pirms wehl buhſchu iſfehlu-ſees. Wiſch nefajizs ne wahra, pirms aiſees, un tad buhſ projam, tad wairs nefad nenahfō atpafal. Wan ir ehdiō, pahrafs par jitu mahſchu dehleem, iſweizis un gudrs, ſtalts no auguma, kā apſes kofe. — augsti laudis wiau tura zenā; bet wehlejos, ka nebuhtu diemdejufi behru, ja tas no manis grih ſchīrtees, un mana aſis wiau wairō ne-eerauga!“

„Ei nu, mahf, nebehdajatees pa welti“, Setō wiau meerinaja. „Drihſki wareet domat, ka Adams palift mahjās, nekā ees projam. Piſtūmā wiſch tahdu wahrdu gan war iſgruhf, — un waj ari naw deewogan, pahr ko ſapihft? — bet wina labā ſirds to aiſkawēh, ſawu nodomu iſdarit. Apdomajeet, zif miſch wiſch ir bijis pret mums wiſeem! Kā wiſch mani ar ſawu greuhti ſapelnito naudu iſpiera no ſalbatu deenēta, un tā wiſch ar ſawu pekru tehnam ſokus nopehr, kaut gan buhtu warejis, to preefch ſeweis paſcha leetat, ar to tas mums palihdējis, — jo waj naw ſtaifis jaunēlis, un waj nebuhtu warejis pregeteēs? Nē, nē, tos, kureem lihds ſchim iſlihdsējis, wiſch ne-afſtahs, un ari ne-iſpoſitōh ſawu paſcha darbu!“

„Nerunā man no Adama preģibas“, Wiſbete fajija, no jauna rau-dadama. „Wina ſirds ir peekhrufees Ehāi Sorel. Tā winam ne-ekrahs nē ſapuruſchā grahſha un uſmetihis degunu pret wezo mah-ti. Wiſch waretu dabūt Mariju Burge! Burgeſ meifteris to pee-nemtu par ſawu weifala beedri, un tad wiſch buhtu wihrs uf ſahju un ſtrahdatu ar ſelleem, kā Burgeſ patē! Zif reiſu Dollija man naw iſſeikufi, ka tā buhtu! Kad tīk nebuhtu to meiteni emihlejis; wina naw ne tīk daudf wehrtā, kā puķe laukā. Wiſch tīk gudrs ſkaiſfchānā un laſfchānā, un newareja ko labaku iſraudſtees?!“

„Mahf, waj warān tā mihlet, kā jiti to grih? Eſai Deewam peenahlahs muhfu ſirdi waldit! Buhtu patō wehlejees, ka Adams buhtu jitu jaunawu iſraudſtees, — bet newaru winam to pahremeſi, pee ka patō naw wairigō. Turklahf newaru ſinat, waj wiſch nerauga to apka-rof, to pahſpreht. Winam neihf, ka pahr to leetu runā, un tā tad tīkai waru luhgt to kungu, lai ſas wiau ſwehti un wada!“

„Ja, ja, eſi arweenu gatawō, luhgt Deewu, bet neredfu, ka ar luhgſchānahm jau daudf ko eſi ſapelnijeēs. Nedabuſi wiſ diwifahrtigu pekru preefch ſwehtkeem. Metodifi nē muhſcham tahdu wihru, kā tawō brahliō, no tewiſ ne-īſtaifhō, lai ari tewi par mahjituju eeelstu!“

„Jums pa daſai tairniba, mahf“, Setō fajija; „Adams ir daudf pahrafs par mani, un ir wairaf preefch manis darijis, nekā to winam waru atmaſfat. Deewō iſdala garigahs dahwanas pehji ſawa prahta. Wet nenizinajeet deewaluhgſchānās! Tahs waruhft nedob ſatru reiſ naubu, — bet winaē eedod to, ko ar naubu newar nopirkt, proti ſpehlu, at-ſahteēs no grehſha un padoteēs Deewa ſchelhigājam un palabajam prahtam. Kad juhs luhgtu Deewu, lai jums palihds, un palautos ſchim Wina prahtam, tad jums wairō nebuhtu nemeers, tīk daudf leetu la-bad!“

„Nemeers? Waj tad gan ſitadi war buht? Pee tewiſ war redſet, to ar meeru ſafneedi! Tu iſſaifi ſawu pekru, un nemeers tew pahr to nezelahs, ka ne-eſi nefa ſarfahjis preefch nebalſahm deenahm! Ne-juhdaiteēs par rihta deenu, — atmeteet wiſu ſubdīſchānos, — to tu beſ gala ſaki; bet kaš no tā atley? Nu — ka Adamam par tewi jagahbā!“

2. Waijaga ſehf ihſenā laikā. Jo tīklab pa daudf agri, ari pa daudf wehlu ſehfā labiba weegli iſſeemo, kā tas daudfahrt j' peefihwots. Pa agru eefehluſchah ſehjai ir loti daudf mihfītu daſ-zaur ko tā weegli noſalft; turpreti atkal pa wehlu apfopta ſehja be-ſchi paleek pa wahju, nekā wina ſtipram ſala laikam waretu deewaga atturetees preti.

3. Newaijaga pa daudf mehflot. Pahreleka mehflōfšana rada arweenu trefnūs, wahrigūs ſtahdūs, — un ſahdi waj nu weegli noſalft, waj ſapuhft zaur pawaſaras ſlapjumu, kad teem lehna ſeema ne-uſmahja.

4. Semi waijaga dſiti apftrahdat. Eſkai tahdā ſemē ſafnes war ſpehzigu atihfitees un mitrums peeteefofchi iſdaliſtees. Wet ſeemas labības ſemes aramā kahra teel gan ari, lai gan ne wiſ pa dſitu apftrahdata, tomehr pa daudf uſfirdināta. Pee tam domā, ka ſeemas augi jo droſchaki un labaki iſhdodahs, jo ſmalſaki ſeme eſof ſaftrah-data. Wet ta ir maldīſchānahs. Tīklab ruſdi, kā ari kweefchi ſawā pirmajā atihfiteefchānahs laikā peepraſa nogulejuſchōs, wairaf zeetu, zingufainu, nekā ſmaltu, irdenu ſemi. Zaur apftrahdafšanu pa daudf uſfirdināta ſeme jo ahtraki ſapikajahs un jo weeglakī un ſtipraki zaur ſalu iſjelahs uf augſchu. Ihpafchi ſmagās ſemēs waijaga ſeemas la-bibu ſehf „zinguſōs jeb welenōs“. Schem zingufi jaunajai ſehjai dod ne ween aiſfardsību, bet ari ſeemā pamaſtīm ſadrufp, pee kam wini tos plāifumūs iſpilda, kuzi zehluſchēēs zaur ſalu, un tahs plīkās ſaf-nēs (ſteeburu jeb ſalnu maſgus u. t. t.), kuras zaur ſalu iſwillkto uf augſchu, maſakais atkal pa daſai apſeē ar ſemi. — H. Hilberta kungs pee tam peefihmi ſchahdi: „Kalnainōs widoō, kur iſfeemofšana wiſai beefchi noteef, ſehja wiſlabaki pahrgēefch ſeemu, kad tīkai weenerēis tizis uſartō.“

(Turpinat beiguēs.)

Kā jaunūs ſokus wiſlabaki war iſſargat no ſaku apkrimſchānās.

(Geuhtis.)

Preefch ſchi noluhka teel daudf un daſchadi lihdselki eewehleti un leetati, gan apſeenami, gan ari uſfmehejami, no kureem daſchi ir wairaf waj maſaf derigi. Daſchahs ſmehrōs zaur laikā mainu ahtri nobruht un neſpehji iſpildit ſawu uſdeewumu, ja noteef arweenu atjau-narās. Daſchi leetā pat tahdās ſmehrōs, kas ſozineem kaitigas, kā darwa, petroleja u. w. z. Apſeefšana ar ſolmeem ari iſtrahdahs par nepeeteefofchu aiſfardsību pret ſakeem; jo ſchee, badu zeedami, daſchu reiſ ari ſalmūs leetā par baribu. Wiſlabaki jaunōs auglu ſokus pret ſakeem war apdroſchināt tā: Piem ſchētras laftas, diwas no tahm 2 zellu un diwas 3 zellu platas (laftu platumō peemehrījams ſozina reſnumam); trihs no tahm ſafit kopā ſilites wiſē, un tad pee-leez pee ſozina un peeft ſetorto tā, ka ſozinſch paleek widū, wiſapfahrt no laftahm eeflehgis. Laftas leekamas tīk augtas, ka ſaki newar aiſfneegt wirfu. Ihpafchi nebuhs wehl peemirſt, pahris weetas, ſtarp ſozinu un laftahm, lupatūs waj ſalmūs eebahft, lai ſozinſch, no wehja ſozits, nenoberſetōs.

L. J.

Daſchadi ſihkumi.

Preefch nama maſteh m.

Uguni eetaiſt ar petroleju, kā rahdahs, naw iſfrādams iſ pafaulēs, par ſpihti wiſeem neſkaitameem nelaimēs notikumeem, kuzi zaur ſcho beſprahtigo rihfoſchānos jau atgadījufēēs. Daudseem tas tapis par gatawu eeradumu, uguni leet petroleju waj ſpiritu. Kad ſegūs negrib degt, tad tadſchu ir jiti lihdselki preefch tam, par veem, ehweeſ ſkaidas, ſmalft ſaſkaldita egles malta un labas plohſchinas. Sem nelahdēem apſtafiteem newaijaga ſert pehji petro-lejas waj ſpira buteles, uguni eetaiſot.

A. H.

Basniza un skola.

Paganu tumšiba un kristīga gaišma.

Kad pirmes pagani, t. i. tee gudree no austruma semes, nahza uf Betlemi, to Jezus behriniu pecluhgt, tad beesa gara tumšiba aplahja wifas pafaules tautas. No ta weeniga, dšhwā Deewa debefis neweens wairš flaidri niefajaja; tīf wenigi mafaja Israēla tautā Deewa atfshchanaš gaišma wehl spihdeja. Al, zil žitadi tas tagad ir tapiš! Tas Deewa stahditais sinepu graudinsch, kristīga draudse, tagad ir isaudfis par leelu loku, kura pawehni schodeen gandrihš wifas pafaules tautas ir noshchuhchahs. Lihfs 400 milj. zilweku schodeen wirš semes, kas peeder pee kristigahs draudfes, kas no paganu tumšibas ir pahzelti Deewa Dehla gaismas walfsi. Bet waj paganu tumšiba tamdeht jau wifai issudusi no semes wiršus? Ne sen wehl! Wehl wairak nekā otr'til daudf, t. i. pahri par 800 miljoneem, pehz Deewa ghimja raditu zilweku dšhwō wirš semes, kas no sawa Rabitaja itin neneka wehl nefa, bet wehl kalpo saweem mehmojem elkeem!

Nošchelowjami redset, zil beesa tumšiba wehl walda pagandš! Wifu wairak šchē japeemin wīnu grehfu tumšiba. Kur Deewa wahrdū gaisma nešpīh, tur jau, sinams, zilweks ari neprot išschīrt, kas ir labš, kas launš. Tā tad ari pagani, Deewa swhētos bauschūs nepafidami, dšhwō wierupjaka grehfu buhchanaš, pašchi nefinadami, ka grehfs ir grehfs. Ro mehš flaitam par wīleelako launu, to wīni tura par godu. Nofant, laulību pahrlahpt, melot, sagt, — wifš tas wīnēem ir itin nekaf. Jo labaki to prot, jo leelaku godu šapelnahs. Zilwēka dšhwiba wīnēem nefa naw wehrtā. Kad pee Afrīkās Rehgerēem fahdš paganu walidēneks mirš, tad wīna ferwas un wehrgi daudfreis pa fīntēem, kaujameem lopeem lihfsigi, teel nonahweti. Jo pehz wīnu domahm, mirscham walidēnekam ari pawaditaju wajjaga, kad wīnsch e-eet wīnu pafaule. Afinaina atreeshchanaš par sawu wezaku waj radēneku nokauschānu paganeem ir swhēts līfums un peenahfums. Tā tad weena nahwe weenumehr nefkītamāš žitā wēlf few pakaf. Nīht-Indījā wehl preefsh nezil ilgeem laikēem breefmīgāiš līfums pastahweja, ka fewai lihfs ar wīhru bija jamirš. Kad wīhru lihfi fadēfinaja us ugnš fahrta, tad ari wīna atraitnei bija jalahpi wiršā, un dšhwā wīna tifa fadēfinafa.

Tāpat ari neščhīstībāš grehfi itin bīhwi un befaunīgi teel pafrahdati. Ne wīš tīkai pee mešchoneem, bet ari pee jau wairak išglīhtoteem paganeem, kā par peem. pee Rīhneescheem un Japaneescheem, gandrihš neweenu 14 gadu wežu meitu wairš ne-atrodot, kas wehl ešot tīhra. Kas pee mūmš ir godš, proti kad lahda meita wehl tīhra eebodahs laulības fahrta, tas wīnēem ir kaunš, — un atkal otrādi. Ir pat fawōš elku namōš wīni atlahti dšen wīnegantako neščhīstību, domadami, zaur to fawōš elks pagodināt! Kai Deewš atwer tumšchīneku ožie un wīnš mahza išschīrt, kas labš un kas launš!

Tīf pat beesa ari ir wīnu mahntīzībāš tumšiba. Kā tas afmenis un koks, ko wīni few istāfjufchī par elka tehleem, naw wīš patš Deewš, to dahš labš prahtīgahs pagandš jau patš ir atfīnīš; bet tehlā flēhpjotees garš, un šcho garu wīni pecluhfs tā sawu Deewu. Bet šchee gari gandrihš wīf ešot kauni, — wīfa pafaule ešot pilna kaunu garu, — mahjās, laukā, meļchā, uhdēni, gāfā, wīfur ešot kauni gari, kas zilwekem padarot fahdi. Wīfa nelaimē, wahjības, nahwe u. t. j. pr., — wīš tīkai želotees zaur kaunu garu nīnumu. Tīf-ko fahdš fāflīrēš, tad wīnsch pehz paganu domahm ir apburš, waj no

launa gara apsehfis. Tamdeht pagandš dšhwō pastahwīgāš bailēš un breefmāe, ko wīšwairak redf pee Afrīkās paganu tautahm. Kai no kaunu garu nīnuma waretu glahbtees, wīni ešot apmeerīnājami un fālibfīnājami zaur upereem un dahwanahm. Žitāš paganu tautāš to dara wehl drufku prahtīgāli: wīnāš upurē lopuš, putnūš, waj auglūš. Nīht-Indījas pagani fawōš elks apdahwīna ar pufehm, tos aptraipa ar elji, un wīnūš pagodīna zaur mīfiku un deļošchānu. Bet Afrīkā wehl beeshi ween afīnāini žilweku upurē nahf preefshā. Gadahs, ka patš tehwš sawu behrnu sagrahbj un patš ar fawu roku to nofauj, lai tīf deewēka dufnību zaur to remdetu. Gadahs, ka paganu burwīš pawehl, behrnūš dšhwōš eerakt fēmē, un ka žilwēki pašchi tīfsham uf to breefmīgāko mozahs, mehrdejahs un fawōš lozeklūš fāfapā un fadēfīna, — wīš tīkai elkeem par godu, wīnu dufmībai par remdešchānu.

(Zurpmael belgums.)

Drufkās pahz Jerusalemi.

Jerusaleme, schi senatnes eewehrojama weeta, pahz kuru mūmš bībhele un wehsture tīf daudf fīna stahsit, ir pehdejā laikā atkal rofīgi ween gahjufi us preefshu. Pahz Zuhdu leelīfku atgreeshchans sawu wezchewu pilsehtā fīna mūmš bīfklaps Blīts no Jerusalemes eewehrojamus flaitlūš ufdot. 1841. g. bija wīfā Palestīnā tīkai 8000 Zuhdu, lihfs 1883. gadam bija schīs flaitlūš pees audfīs uf 23 tuhfti, un tagad tas fneedschāš lihfs 70 tuhfti. Tā tad gandrihš dīwi reif tīf daudf, nekā kad tee no Bahbeles wangneezības pahrnahza atpatak. Jerusaleme un turenēs aplahrtne atrodahs tagad 18 kristīgās basnīzās un wehl dahji māf luhgshanas nami, no kam 3 peeder Protestanteem, 5 Romas-Katoleem, 5 Greeku-Pareistīgēem, 1 Armeneem, 1 Abesīneescheem, 1 Kopteem un 1 Sīhreescheem. Bes tam wehl ir 5 leelas Schīhdu sinagogeš un leelš pulks Schīhdu mafaku luhgshanas namīnu, kā ari 5 Muhamedanu jeb Turku moschejās tai swhējtā pilsehtā. Klosteru tur ir 29, no kureem ir 15 Greeku-Pareistīgīgo klosteri. 7 Romas-Katolu, 2 Armeneeschu, 2 Abesīneeschu un 1 Sīhreeschu. Spītalu jeb patwersmes namu tur ir pawīfam desmit; 4 no teem peeder Protestanteem, proti 1 Wahju spītalīš, no diakonīsehm wadītš, 1 behrnu patwersmes namš, no lahda Wahju ahrīstā dībinātš un wadītš, 1 spītalīgo namš, no diakonīsehm wadītš, un 1 Anglu spītalīš preefshā ažu flīnneekeem, un tad wehl 1 Romas-Katolu, 1 Greeku-Pareistīgīgo un 4 Schīhdu spītalī. Beidšot wehl japeemin, ka tur 14 audfīnaschanaš jeb išglīhtības eestahdēs atrodahs, no kuzahm 5 ir Protestantu, 6 Romas-Katolu, 1 Armēnu un 2 Schīhdu. — Pehz Anglu wehshneeka fīnahm Jerusaleme dshimūmā tīfshot ari dshēfēfēfch atlahš, no Jopēš pilsehta uf Jerusalemi. Wajjadfīgahs dshēfēfēfē letas preefshā Palestīnas teelot pagatawotas Seemel-Amerīkās Sawenotāiš walfsīš. Tā tad swhēhtelotajī buhš uf preefshu no dahchahm breefmahm pafargatī; jo lihfs schīm ne reti želotajeem ufbrukā laupitaju bari, proti Beduīni, kuzi tur pa kalnahjem kleijo aplahrt un pahrtēf tīkai no laupīschanaš.

Neti atradumi.

Pehdejā laikā ir dahji bīhwiščhīgī atradumi notīkufchī, zaur ko Wezahš Derībāš stahstī plīnīgī apstīpīnājahš. Anglu pehneešā Smīts, Wez-Afīrījā dahšahs rafshanas īfbarīdāmš, atrada sem wezahš Bahbeles greušcheem dīwī leelas afmena tahseles, uf kuzahm Kaldeeschu walodā bija grehfu pluhdī aprāfītī, fāstānoschī ar bībheles fahstēem.

Napat wehstī peenahfufi, ka Egīptes senlaiku leetu pehneešēš Brughšchē Pahschā Kufkorā pee Rīl-upēš atrādīš dīwī afmena plates, uf kuzahm Wez-Egīpteeschu walodā bija ufrašfītīš, ka Rīl-upe fepīnūš gaduš naw pahz saweem krašteem pahrluhdūfī, zaur ko wīfāš druwāš tapa ne-auglīgāš un wīfā fēmē leelš badš īžehlahš. Šcho rakstū īspehtījot tahfat, Brughšchē Pahschā atrada, ka wīna notīkums frīht uf to laika gabalu 1900 gadu preefshā Kristus pedfīmschanaš, kas ari fākrīht ar to laiku fopā, kad Zehfaba dehli uf Egīpti gahja maifī pīrti, kur wīnu brahliš Zahseps bija pee Waraīfā par mantāš pahrfīnataju.

A. Jdschons.

Sarakfts

pahz dahwanahm, kuzas lihfs schi gada 1. Janwarim Kurfemes Ewang. Luteru konfīstīrījoi nodotas preefsh trufkuma žetejeem Gelfsch-Kreemijā. (Belgums.)

IV. No draudsehm preefsh trufkuma žetejeem wīš-pahrtīgi, bes ka weeta buhtu nofāžīta, kur dahwanāš aifshūhtamāš.

1)	No Dīgnājas draudfes zaur mahz. Wagneru	18	rubl.	—	kap.
2)	" Jaunjeļgawās dr. " " Mīflawu	25	"	—	"
3)	" Wēntspīlš dr. zaur prahtewtu Berndtu	46	"	—	"
4)	" Pīltenēs draudfes zaur mahz. Schalmi	11	"	—	"
5)	" Jelgawāš Wahju Trījadības draudfes zaur mahz. Gurlandu	19	"	50	"
6)	" Krihburgāš draudfes z. mahz. Walteru	14	"	50	"
7)	" Sezes dr. zaur mahzītaju Wagneru	6	"	—	"
8)	" Paktrojas dr. zaur mahzītaju Schulzu	50	"	—	"
9)	" Dobeles Latw. dr. z. mahz. Seebegu	127	"	—	"
10)	" Dshuhftīš-Zrlawāš draudfes z. mahzītaju Wīlpertu	20	"	—	"
11)	" Greeshāš draudfes z. mahz. Tīttelbachu	20	"	—	"
12)	" Sautas " " " Deringeru	55	"	—	"
13)	" Ugales " " " Rūfū	4	"	—	"
14)	" Štodaš " " " Līewenthalu	10	"	—	"
15)	" Embotes " " " Lūnbergu	45	"	—	"
16)	" Sīhkeles " " " Klāus'u	8	"	—	"
17)	" Bahrtāš " " " Brašču	50	"	—	"
18)	" Sejawas-Lambertu dr. z. mahz. Schulzu	34	"	14	"
19)	" Preekules dr. zaur mahzītaju Bocku	29	"	—	"
20)	" Stendes " " " Jēherabendū	12	"	—	"
21)	" Durbes dr. zaur prahtewtu Jōhannfenu	27	"	40	"
22)	" Neretas " " " Wagneru	21	"	—	"
23)	" Štrandaš dr. zaur mahzītaju Koppi	33	"	—	"

Kopā: 685 rubl. 54 kap.

No šcho dahwanu kopšummas, proti 7013 rubl. 2 kap., tīzīs nošūhtīs:

- 1) Saratowāš mahzītājam Thomfonam preefsh trufkuma žeteju tīzības brahfu galwas-komitejas 5000 rubl.; no teem preefsh Krašnojaraš 18 rubl., preefsh Jresentalas 3 rubl. un preefsh Baratājewkās 30 rubl.
- 2) Sewīfchka dahwana Krašnojaraš mahzītājam Bluma fgam 296 rubl. (Bāstmauda 1 rubl. 57 kap.)
- 3) Grehfenei Tolstoi Maskawā 112 rubl.
- 4) Bes weetas nofāzīschanaš eefshūtītas dahwanas 685 rubl. 54 kap.
- 5) 1. Janwarī 1892 gadā palīka kafe 917 rubl. 81 kap.

mahju un apdshwoto weetu wahrdū farakstu. Kā peedewu tas pafneedf: Latwījāš wīspahrtīgo (fīfīfīka un politīfka) geologījas (Žn- flantījās etnogrāfījas) fahrīti, tā ari Latweeschu īflokānu fahrīti, pehz Wīelenfīna un Dōringa, un Latweeschu kolonīju fahrīti Wītefīstās gubernā.

4. „Jhstāiš Tehwījas Kalendars” no Jakobfona.
5. „Waltījas Kalendars.”
6. „Waltījas Gada-grahmata” no Semgaleeschā.
7. „Wīspahrtīgāiš Kalendars” no J. Šola.
8. „Krtīgās Latweeschu Kalendars” no J. A. Jreya.
9. „Krtīgās Ģamīlijās-Kalendars” no J. A. Jreya.
10. „Tehwījas Kalendars” no S. Weinberga. Schī kalendara 1891. gada gahjumš fatūra schahdus rakstus un fīstūšus:
  - a) „Krtīgās Latweeschu draudfes dshwēs pazefschānāi”, pamahzīschāna pahz Swhēhtā gara nofīhmi un schēlofchānahs, tā wīnsch draudfes dshwēs wairš ne-efot manamš.
  - b) „Schhalla mudite”, smukā, mafa pafāžīna.
  - c) Pahz audfīnaschānu uf pallaufību un tahš robeschāš. Schhīstī, fī augli no pafcha dshwēs fofa”, preefsh flotolājeem un wezateem eewehrojāmi pawdagogīfī padomī, tīkai pa daudf fīnīfklā fāzerejumā.
  - d) „Eewehrojumi pee prahtewschānahs jaunājās teesās.”
  - e) „Birmā, stahstī īf laušču dshwēs”, itin smuks stahstī. Wīf schēe rakteem ir ari fewīfchltā nodrukā īflāfīfī.

1891. gada Wīdsemēs Latweeschu rakfīneezība, to wīspahrtīgi ap- preefshot, īfrahdahš schahdā fīnā eewehrojāma:

- I. Latweeschu originalrafchojumu flaitš ir leelāš, nekā agraf. Schahdu garīgu, wīspahrtim noderefchu un fīnīfku fāzerejumū un krābjumu ir 15 fehmju un burtažās, tā ari 10 tulfojumu; stahstu un romanu ir 10 fehmju, kuzi apmehrā pahrspehj tos 24 tulfojumūš. Pee tam nahf 2 teatera originallūgas pret 1 tulfojumu un stahstī un rakstī kalendardš, tā ka Latweeschu originalrafchojums schoreif bījis daudf leelāš nekā tulfojuma darbš.
- II. Tulfojumi īf Kreewu walodāš pret tahdeem īf Wahju walodāš, flaita fīnā, stahw weeni pret otrēem tā 10 pret 21.
- III. Ir peezās fābeedribās jeb aprīndāš, kas nodar- bojahs ar labu rakfīneenu īfdošchānu:
  - 1) Agentūra preefsh fīstīgu tautāš-rakstū īspīlāfīschānāš, īspīlīdīta zaur E. Hørschelmanā grahmatu pawdrotawu, ar 5 edīzījahm jeb īfde- wūmēem. Schī agentūra ir īfdewufš fewīfchltāš apfīllejuama fābrēte. Jfkātš tahdāš fāhrtes pīrzejš war par wīnāš wehtībū, t. i. par 1 rubli, īfwehletees īf wīnāš apgahdeena Latweeschu, Wahju waj Jgaunu tautāš-rakfīnūš. Fāhrtes ešot daudf pīrzejū atradufchāš.

2) Jreya apgahdeens ar wīnāi peefleenoschōš „Krtīgū rakstū īspīlāfīschānāš beedribu”. Pehz fīnojuma „Krtīgā Latweeschu Kalen- dardā” no 1. Augustā 1890. lihfs 1. Augustam 1891. gadā fahdās 200 ar wahrdū nofauktāš pefronāš un dahšahs bapīfīfu draudfes un beedribāš ir dahwīnājufchāš schāi beedribāi 226 rubl. 60 kap. Wīna īspīlāfījufī stārj juhrneekeem, flīnneekeem, fāldateem u. t. t. 7442 e- femplārus krtīgū rakstū. Kahdš jaunš zilweks, P. Schubīrs, Rīghās ofīd apmellefīs 240 fūgu un īdalīfīs Latweeschu grahmatāš. Ari uf žeel fēmēs schāi beedribāi ir fawōš kolporteerīs jeb rakstū īfnefātājš. Jreya apgahdeena edīzīju flaitš 1891. gadā bija 11.

3) Rīghās Latweeschu beedribās fīnību komīfījas „derīgu grah- matu apgahdahchānāš nodalā”. No schīhš ir 2 edīzījas (tulfojumi) īf- gahjufchāš:

- 4) „Derīgu grahmatu apgahdneefī” ir 2 edīzījas īflāidufchī, — stārj schīhm weens tulfojumš.
- 5) Latweeschu studentu puļģīnīschā ar patstahwīgu fāzerejumū edīzīju.

1891. gada rakfīneezības garš ir zaur jāurim īhīfī krtīgās, t. i. pašchi rakfīneeki jil tahf teem to wajjaga atlahš, tīzības fīnā stahw uf bībheles pamatā, un pee tam rakstū faturs ir tīkš.

Nopeetnība un ufīhtība, kas parābahš rakfīneezības darba laukā, tā ari flāidraīš, tīklības fīnā nefājauktāiš garš schājā dshwēs nodalā, ir kāš lotī eepreezīnoschš.

Drupas un drufkās.

To dara pagans.

Maduras falā īfgahjufchā gada Nowembera mehnefī bija leelš fāufums; seme un laudīs twīhka pehz leetuš, un bailēš no plīnīgās ne- auglības tīf leelas, tā atfal wezo breefmīgo eeraschū īflelētāja, proti „farāfchānōš pee fāhrfcheem”. Jo Indēschī domā, ka tīkai schāhdi breefmīgi rīhofotēes waretu leetuš deeweene, kuzā nēgrīb parāhdītees, tīf fālibfīnata. Un pateefī ari atradahš fahdš wīhēš, kufsch lahwahš dshēfchā fāhrfchūš eedfīhteš mugurā, pee kureem fīrīkūš peefīpīrīnāja, ar to nelaimīgāš tapa ufwlīkts gāfā. Wairak nekā fīndas laiku schīs nahaga wīhēš tur tā karajahš, no wahrgīghm fāhpehm mozītš un wahrdfīnātš.

Brandwīhna krahnš.

Jaunam wazā kalezam wajjadfēja mīfīna krahnu fātafīfī. Schīs bija tīf zaurmānāš, tā kad tas preefsh fīpīrahm fāhpehm buhtu tīzīs īflelētātš. Kahdš draugs wīzām peenahza flāhtī un fāzīja: „Tāš krahnš ir tīzīs leelātš preefsh brandwīhna. Ir weza, pafīhstīama leeta, ka brand- wīhna krahnš ne pufī tīf ilgī ne-īstura, kā jīš jebkādš krahnš. Naw bīhnumš, ka brandwīhna dshēraju mahga tīf dīhftī teel fāpofītīa.” — Draugam bija tīfīnība. Zaurmānāiš krahnš bija atnefīs īf kaimīnu brandwīhna dedfīnatawās.

Wīzahtralee lūgi.

Wīzahtralee lūgi pafaulē ir tagad Amerīfāneeschēem. Šchee twai- koni naw leeli, bet jo ahtri, un noder bagatneekeem tīkai preefsh īfwi- fīnaschānahš. Weens no fcheem lūgeem, wahrdā „Wamofe”, ir tīkai

32 metru (107 pehdū) garšch, bet tam ir 800 fīrgu spēhku mafchīna, kas pa minutes laiku apgreeshchāš 400 reif. Otrš twaikonīs, „Nor- wādš” wahrdā, ir 18 metru (60 pehdū) garšch ar 450 fīrgu spēhku. Mafchīna apgreeshchāš katrā minutē 500 reif.

Rahwes engeliš. (No Peterfona Līnfīnīna)

1. Katram kofam frīhtot, Kuru meščhīdā Strahdneeks afu žirwi Raiģi nozīrta,	2. Lūhtit eebomājōš Nahwes engela, — Sīrdī želahš fūmjās, Jūš afara.
Deena auš.	
1. Deena auš . . . lūht, jil fāhrtā blāfīnā Augstā debefš wēlwe fīwhīš; Rakstī īf tumščā ehna ahtri Nu no fāules flareem schhīstīš.	
2. Engeliščhū lihģīmeē pulkī Spōschahš fwaīgīnēš īdšēhtī fīrdīš; Putnu bari flānahm dšēfchāhm Līhģīmi jauko rīhtu fweiz.	
3. Waj ar nakts īf tumščhō ehnu Šlumjas projām laidfēes? Waj ar rīhtā gāfīmu preefī Wanīm fīrdī radfēes?	

P. L.

Scharada.

Wdota no J. W. J.

Ar „Ge” pee manīš janahf flāht,
Ja lahds grib eefschā tīkt labpraht.
Ar „D” man' wehlahš jaunība
Un manī pawad' mušfā.
Ar „E” stārj kalneem mana weel',
Kur krahščhīnī jaukas pulēs feed.
Ar „W” man redf uf robescheem,
Bet deru ar' preefsh jānkumeem.
Ar „S” īffatram žilwekam
Eš ešmu, — wīnu puščhodam.

(Wīnīnejumš 7. mīmmurā.)

Geogrāfīkās mīhklās uf mīnejumš.

(Stat. 3. mīmmurā.)

Blagowješčhīfchēnfska (pilsehta Afijā).
(Wīnīnejuošī: Jōhann Gerhards, Dawīd Kamerats, Jūdrīfīs Būfcha, Arīstaps Tetters, Luīfe Pīnne un Līna Weīnberg, Jelgawā.)